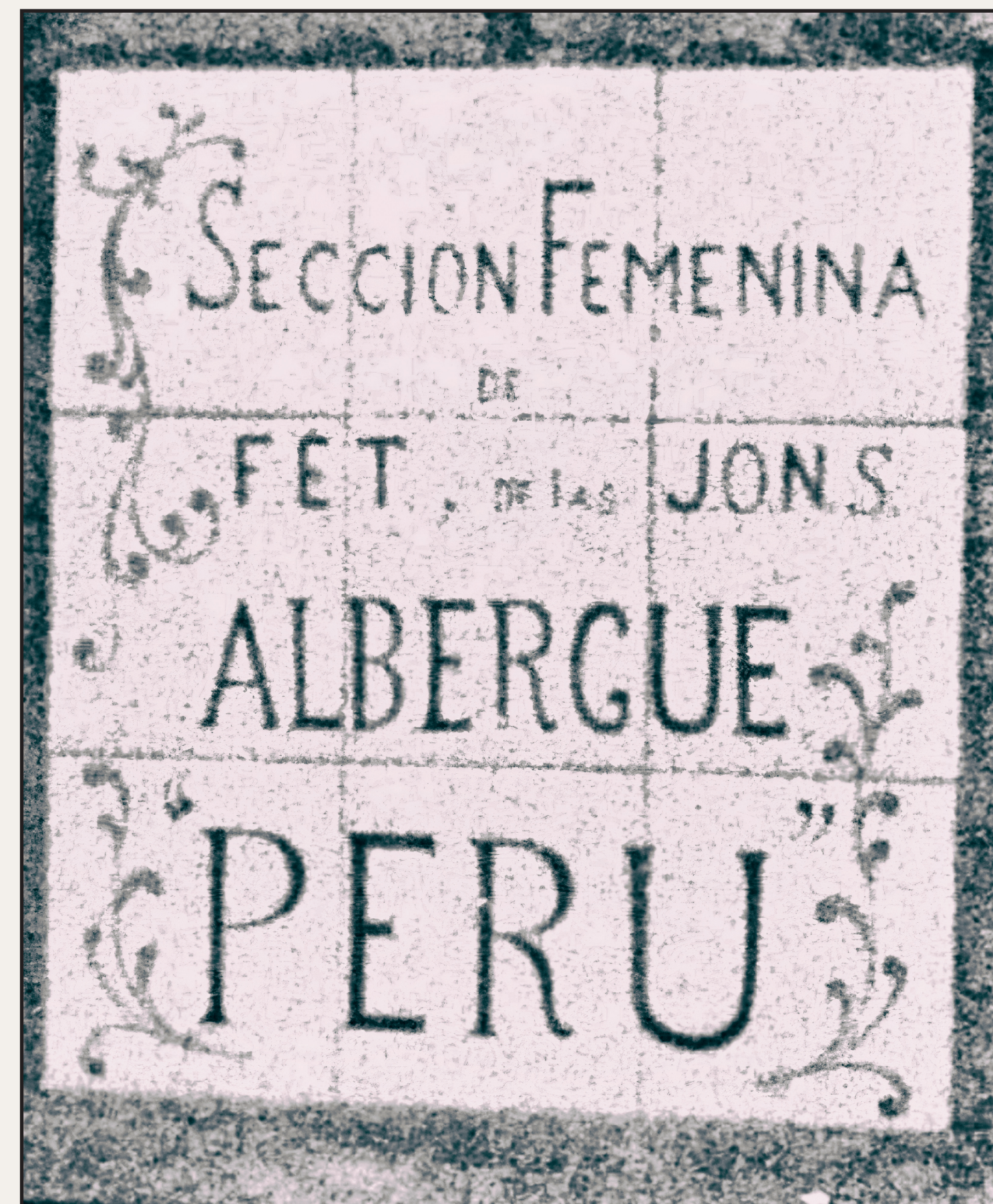

L'ALBERG PERÚ

Durant el franquisme va tindre una certa rellevància a Ontinyent l'activitat desplegada pels albergs del Frente de Juventudes (FdJ) i de la Sección Femenina de Falange (SF).

Va funcionar un alberg de la secció rural del FdJ (Fuset) i altres dos dirigits per la SF: l'anomenat 29 de septiembre de 1275 i l'alberg Perú.

*Taulell en la porta d'entrada a l'Alberg
(Foto: col·lecció Jordi Mollà Vidal)*

FUSET

La finca Fuset va ser, suposadament, donada a Franco en 1941 per la seua propietària i aquest la va regalar al FdJ. En realitat, després de diversos plets i aclariments, Falange va haver de recomprar-la en 1944 als legítims propietaris. Mentrestant, a principis de novembre de 1941, s'havia inaugurat allí un alberg rural del FdJ anomenat *La Concepción*, amb assistència a l'acte del seu màxim dirigent (Antonio Elola, Delegat Nacional).

Es reinaugura en 1944, amb una nova visita d'Elola, com *Albergue Nacional de Rurales La Concepción* i,

Escuela de Agricultura Francisco Franco (1950, foto: Juan Calvo).

finalment, es va convertir, a partir de 1947, en *Escuela de Agricultura Francisco Franco*.

Abandonat des dels anys 60, va passar per diferents organismes fins a acabar com a propietat municipal en 1988.

Poc després, amb unes instal·lacions en estat de ruïna, va ser enderrocat.

EL XALET DE PUIG

Per una altra banda, en 1942 comença a funcionar l'anomenat *Albergue 29 de Septiembre de 1275*. Estava Instal·lat al Xalet de Puig, just al costat de l'antic Balneari.

Hi participaven, en diferents torns d'estiu, afiliades i simpatitzants de les organitzacions femenines del règim. Va estar destinat, sobretot, a campaments de les anomenades *Flechas Azules* (xiquetes de 14-17 anys) de València i província.

El delirant nom de l'alberg pren com a referència una suposada i fictícia data en la qual els exèrcits cristians, amb Jaume I al capdavant, haurien reconquerit Ontinyent en el segle XIII.

Els actes anuals d'inauguració i clausura eren ocasions molt especials en les quals venien a Ontinyent destacades autoritats i dirigents del règim. La delegada nacional de la Secció Femenina, Pilar Primo de Rivera, va inaugurar un dels torns el setembre de 1944.

L'Alberg 29 de septiembre de 1275 instal·lat al Xalet de Puig. Acte diari d'hissat de les banderes (octubre 1942). Braç en alt, s'hissaven les banderes i es cantava el Cara al Sol (1942, foto: Finezas; col·lecció particular Joan Torró Martínez).

L'ALBERG PERÚ

En 1949 la Secció Femenina va comprar una antiga casa de camp per reformar-la i instal·lar-hi un nou centre:

l'Alberg Perú. Sembla que va començar a utilitzar-se als primers anys cinquanta.

Es tractava d'una casa construïda prop del Balneari a finals del XIX per Enrique Ortells Beltran, natural de Sueca. Apareix en un plànol de 1904 com casa de D. Enrique Ortells. També va ser coneguda com La Torre. Ortells va morir en 1904 sense fills i la van heretar els seus germans i, posteriorment, altres descendents. En 1948 compra la finca Francisco Díaz Gandía i, un any després, la va vendre a Falange per a destinar-la a alberg de la Secció Femenina.

Les antigues instal·lacions del Xalet de Puig van continuar obertes alguns anys. Gestionades per l'Obra Sindical es va reconvertir en lloc de vacances per a afiliats a les organitzacions franquistes.

El Perú rebia en eixos primers anys de funcionament "afiliadas de todas las edades" al llarg dels mesos d'estiu. El programa d'activitats incloïa habitualment classes d'educació física, religió, moral, política, hogar, música o balls folklòrics.

Des del principi també s'hi impartien cursos de formació per a estudiants de magisteri. Aquests cursos de formació per a mestres esdevindran en les dècades següents l'activitat principal de l'alberg.

Al llarg dels estudis en l'Escola Normal de València les futures mestres havien de fer a l'estiu un curs obligatori als albergs de la SF per a aconseguir el títol de *Instructora elemental de hogar y juventud*.

Grup d'estudiants de magisteri (1961, col·lecció particular).

En juliol de 1953 es va realitzar a Ontinyent el primer curset del qual tenim notícies amb unes 80 estudiants de magisteri. Va tindre lloc entre el 7 i el 27 de juliol. Suposem que este curs ja es va realitzar al *Perú* (diari Jornada 1-7-1953).

Participant en un dels cursos (juliol de 1963, col·lecció particular).

A partir de 1969, el curs passa a nomenar-se *Curso de capacitación en actividades juveniles de tiempo libre*.

En 1972, fruit de les reformes educatives de 1970, es torna a reorganitzar el curs.

Les parts teòriques s'incorporen al programa habitual d'estudis en les Escoles de Magisteri i als albergs es fa un curs eminentment pràctic.

Eixe mateix any (1953), a mitjan juliol, va tindre lloc la segona visita coneguda de Pilar Primo de Rivera a Ontinyent. Va arribar a València amb un motiu especial: *“inspeccionar el alberg que la Sección Femenina tiene instalado en Onteniente”* (Jornada 16-7-1953).

Noticia en portada de la visita de Pilar Primo de Rivera, Delegada Nacional de la Sección Femenina, en juliol de 1953.

Grup de futures mestres a la porta de l'alberg (1971, col·lecció particular).

Entre 1956 i 1974 van assistir als cursos del Perú al voltant de 3000 estudiants de magisteri.

Amb el pas dels anys, els continguts més doctrinaris donen pas a programes menys ideologitzats, sense que es deixara de considerar la formació política, religiosa, moral, física i hogar en les activitats dels cursets.

Només cal considerar que els informes dels cursos per a mestres de 1956 ens diuen que “gran parte han decidido afiliarse a la Sección Femenina”.
Als anys 60 i primers setanta tot canviaria considerablement.

El curs es converteix, per a la majoria de les estudiants, en un tràmit inevitable cada vegada més estrambòtic en la seua formació. Aquests cursos van ser obligatoris fins al final del franquisme per a poder aconseguir el títol i per a poder presentar-se a oposicions de magisteri.

Durant la transició democràtica va desaparèixer la Secció Femenina (abril de 1977). L'alberg passa per les mans del Ministeri de Cultura, Patrimoni de l'Estat i, finalment, en 1982 es traspassa a la Generalitat Valenciana.

Després de molts anys abandonat, es va cedir en ús a l'Ajuntament en 2001. En el període 2014-2021 es reobri com a espai juvenil amb 72 places per mitjà d'una concessió d'exploració.

En 2025, després de noves reformes, obri de nou les portes gestionat per l'Ajuntament amb una capacitat per a 30 persones.

Text i selecció de fotos: Josep Gandia Calabuig

